

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1S/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8021200038
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8021200038.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Marianny Hirkovej a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD., v právnej veci žalobcu: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Prešov, Masarykova 10, Prešov, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 25. novembra 2020 č. spisu: X./XXXXX/XXXX ČRZ: XXXXXX/XXXX na základe všeobecnej správnej žaloby takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a .
- II. Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.

Argumenty žalobcu v podanej žalobe

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 25.01.2021 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 25.11.2020 č. spisu: X./XXXXX/XXXX A.: XXXXXX/XXXX, ktorým žalobcovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o náhradu škody pri výkone verejnej moci od Ministerstva spravodlivosti SR v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 14C/15/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume X XXX,XX EUR a zaplatenie nemajetkovej ujmy X XXX,- EUR.

2. Žalobca namietal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, o.i. s odkazom na § 93 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého je súd viazaný rozhodnutím Ústavného súdu SR o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou SR, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvnou, ktorou je Slovenská republika viazaná. S odkazom na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 04.08.2020 č. III. ÚS 303/2020 - 11, kde tento súd vyslovil, že keďže nebolo podané odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 14C/15/2020 - 34 zo dňa 03.04.2020, eventuálne konštatovanie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR alebo práva podľa čl. 6 ods. 14 dohovoru nálezom Ústavného súdu SR by neznamenal vznik nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným zastavením konania v konkretizovanej výške. Takýto nárok by musel byť uplatnený v procese upravenom zákonom č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V uznesení Ústavného súdu SR zo dňa 17.06.2020 č. IV. ÚS 274/2020 - 17 bolo judikované, že predbežné prerokovanie nároku podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je osobitným civilnoprávnym postupom pri uplatňovaní náhrady škody spôsobenej štátom a je jedným z predpokladov úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody na súde (obdobne tiež II. ÚS 414/2016, III. ÚS 460/2018 a uznesenie

Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžnč/3/2014 z 29.10.2015). Príslušný orgán vystupuje namiesto štátu, ktorý bol žiadateľom označený ako subjekt zodpovedný za škodu. Postup príslušného orgánu podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je rozhodovaním o právach a povinnostiach fyzickej osoby alebo právnickej osoby ako žiadateľa. Nejde o uplatnenie štátnej moci orgánom verejnej moci, ministerstvo neuplatňuje súdnu ani inú obdobnú právomoc... S odkazom na § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. žalobca poukázal na to, že právo možno priznať vtedy, ak poškodený podal pri nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok, pričom splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Žalobca je toho názoru, že u neho nastal prípad hodný osobitného zreteľa, keďže v čase doručenia rozhodnutia Okresného súdu Prešov č.k. 14C/15/2020 - 34 obdržal viacero rozhodnutí tohto súdu a tiež ústavného súdu, ku ktorým bolo potrebné sa vyjadriť či realizovať iné úkony v rovnakej lehote 15 dní a nestihol tak pätnásťdňovú lehotu na podanie odvolania proti predmetnému uzneseniu. Zároveň je tiež nevyhnutné zohľadniť, že v rozhodnom čase (19.05.2020) bol vyhlásený núdzový stav pre zamedzenie šírenia vírusu Covid -19.

3. Žalobca je toho názoru, že v prípade zamietnutia nároku na náhradu škody Ministerstvom spravodlivosti SR sa má právo domáhať nároku na náhradu škody na Ústavnom súde SR podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorý je oprávnený vysloviť, či uznesenie Okresného súdu Prešov bolo vydané protizákonne, aby tak nedošlo nesprávnym rozhodnutím súdu k finančnému poškodeniu žalobcu len preto, že nestihol včas podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu. Je preto nevyhnutné postupovať tak, že najprv si svoj nárok uplatní podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.

4. Žalobca preto žiada, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 25.11.2020 č. spisu: X./XXXXXX/XXXX A.: XXXXXX/XXXX a nariadil žalovanému vydať rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci v predmetnej právnej veci žalobcu.

II.

Vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe

5. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe dňa 11.03.2021 navrhol žalobu ako bezdôvodnú v celom rozsahu zamietnuť. Napadnuté rozhodnutie o nepriznaní právnej pomoci považuje za správne a zákonné, prijaté po dostatočnom zistení skutkového stavu a v súčinnosti s účastníkom konania, na prijatých právnych a skutkových záveroch v odvodnení rozhodnutia trvá.

6. Uviedol, že žiadosť žalobcu bola zaevidovaná dňa 30.09.2020, dňom doručenia žiadosti. Zdôraznil, že žalobca v žalobe neuviedol žiadne skutočnosti, v čom vidí nesprávnosť rozhodnutia, či jeho nezákonnosť, nekonkretizuje zákonné ustanovenia, ktoré mali byť žalovaným porušené. Žalobca v priebehu konania, ani v podanej žalobe nepreukázal splnenie základných podmienok pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody. Odôvodnenie zmeškania zákonnej lehoty na podanie odvolania potrebou vykonať voči súdu viaceré úkony a tým, že daná lehota je príliš krátka, je irelevantné a nepredstavuje takú skutočnosť osobitného zreteľa, ktorou by nepodanie odvolania bolo možné konvalidovať. Len subjektívny názor o krátkosti lehoty takýmto dôvodom nie je. Žalovaný preto trvá na tom, že v predmetnej veci ide o zrejmu bezúspešnosť sporu, t.j. bez ďalšieho, po prvotnom posúdení právnej veci bolo možné usúdiť, že žalobca by bol v konaní o náhradu škody neúspešný. Skutočnosť, že Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí poučil žalobcu o tom, ako by mohol pri uplatňovaní nároku na náhradu škody postupovať, neznamená, že mu tak zaručil úspech v konaní o tomto nároku.

7. S odkazom na čl. 47 ods. 2 Ústavy SR žalovaný zdôraznil, že každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi alebo orgánmi štátnej správy, no za splnenia zákonom určených podmienok. Predpokladom pre priznanie nároku na právnu pomoc je kumulatívne splnenie troch podmienok v zmysle § 6 zákona č. 327/2005 Z.z. a to je stav materiálnej núdze žiadateľa, nie zrejma bezúspešnosť sporu, a hodnota sporu musí v prípade úspechu prevyšovať hodnotu minimálnej mzdy. Žalovaný bol povinný tieto tri podmienky skúmať. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8S/36/2018 zo dňa 07.11.2019 v obdobnej veci, kde tento súd konštatoval, že žalobca nesplnil podmienky pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, keď nepreukázal, že došlo k zmene alebo zrušeniu ním napadnutého rozhodnutia, ani že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa (§ 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

8. Žalovaný zároveň zdôraznil, že nepriznanie nároku na právnu pomoc neznamená, že žalobcovi je upreté právo na súdnu ochranu, znamená to len, že prípadné trovy konania, či trovy právneho zastúpenia v takomto konaní znáša sám.

III.

Vyjadrenie žalobcu

9. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 25.06.2021 uviedol, že vyhlásený núdzový stav pre zamedzenie šírenia koronavírusu Covid -19 v čase obdržania rozhodnutia a s ním spojené opatrenia a obmedzenia majú byť zohľadňované ako okolnosti hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nebolo možné podať odvolanie proti predmetnému uzneseniu okresného súdu v zákonnej lehote.

10. Žalobca nesúhlasí s vyjadrením žalovaného, že má aj bez priznanej právnej pomoci právo obrátiť sa na ktoréhokoľvek advokáta, keďže on preukázateľne dokázal, že je poškodzovaný prebiehajúcou exekúciou Ex XXXX/XXXX, ktorá nebola súdom zastavená ani pri poukázaní na neprimerane vysoký úrok z omeškania pri uzavretej spotrebiteľskej zmluve, s odkazom na § 52 Občianskeho zákonníka a Smernicu rady 93/13/EHS, a že ide o úžeru pri 29,99 %-nom ročnom úroku, čo je 650 %-né navýšenie oproti ročnému úroku stanovenému Národnou bankou Slovenska vo výške 4 % a pri 29,99 %-nom úroku z omeškania ročne, čo je 230 %-né navýšenie oproti ministerstvom stanovenému úroku 9%. Týmto postupom bol okradnutý o čiastku presahujúcu sumu X XXX,- EUR a nemôže si tak dovoliť využiť služby advokáta. Taktiež nie je možné, aby si spísal žalobu sám, keďže bez právneho zastúpenia by bol nesporne poškodený rozhodnutiami súdov. Len právnym zastúpením poskytnutým Centrom právnej pomoci by mu bola zabezpečená riadna ochrana jeho práv.

11. Žalobca zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu. Doplnil, že žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukazoval na možnosť podania mimoriadnych opravných prostriedkov, no neposkytol žalobcovi právnu pomoc pri podaní tohto mimoriadneho opravného prostriedku ani primerané poradenstvo v tejto súvislosti.

IV.

Priebeh administratívneho konania

12. Dňa 30.09.2020 bola žalovanému predložená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci.

13. Žalovaný z predložených dokladov vyhodnotil majetkovú situáciu žalobcu ako jednu z podmienok pre poskytnutie právnej pomoci tak, že žalobca túto podmienku splnil; stav materiálnej núdze.

14. Rozhodnutím zo dňa 30.10.2020 žalovaný prerušil konanie a vyzval žalobcu, aby predložil doplňujúce informácie k svojej žiadosti. Žalobca mal uviesť, ako dospel k sume X. XXX,- EUR ako sume vyčíslenej škody, ktorá mu mala byť spôsobená, mal konkretizovať dôvody nezákonnosti uznesenia Okresného súdu Prešov o zastavení konania, mal preukázať, že toto rozhodnutie bolo zrušené resp. zmenené, keďže ide o jednu z podmienok pre uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a mal uviesť, prečo z jeho strany nebolo proti uzneseniu o zastavení konania podané odvolanie.

15. Podaním zo dňa 10.11.2020 žalobca uviedol, že suma X XXX,- EUR je jeho nárok voči žalovaným v konaní o zaplatenie vedenom na Okresnom súde Prešov, ktoré bolo nezákonne zastavené, kde si žalobca nárokoval čiastku X XXX,XX EUR s prísl. + XXX,XX EUR. Rozhodnutie o zastavení konania je nezákonné, keďže v tomto konaní neboli splnené podmienky pre res iudicata, podľa § 230 zákona č. 160/2015 Z.z. keďže preukázateľne išlo o nároky z rôznych právnych dôvodov. Vo vzťahu k potrebe predloženia rozhodnutia, ktorým mal byť uznesenie o zastavení konania zrušené resp. zmenené, poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 303/2020, kde tento súd výslovne uviedol, že „prípadný nárok by sťažovateľ musel uplatniť v procese upravenom zákonom č. 514/2003 Z.z. o

zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci...". Odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania nebolo z jeho strany podané, pretože podľa žalobcu ide o príliš krátku lehotu, diskriminačnú pre účastníka konania, predovšetkým z dôvodu, že mal v tom čase viacero písomností z okresného súdu a tiež z Ústavného súdu SR, na ktoré bolo potrebné písomne reagovať.

V.

Zhrnutie napadnutého rozhodnutia žalovaného

16. Na základe uvedených skutočností, dokladov a písomností predložených žalobcom žalovaný dňa 25.11.2020 rozhodnutím č. X./XXXXX/XXXX A.: XXXXXX/XXXX nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o náhradu škody pri výkone verejnej moci od Ministerstva spravodlivosti SR v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 14C/15/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume X. XXX,XX EUR a zaplataenie nemajetkovej ujmy X XXX,- EUR.

17. Žalovaný s odkazom na ustanovenia zákona č. 327/2005 Z.z. uviedol, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto preukáže, že sa nachádza v stave materiálnej núdze, že v prípade jeho sporu sa nejedná o zrejmú bezúspešnosť a že spor, ak je možné vyčíslieť jeho hodnotu v peniazoch, prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy. S odkazom na § 8 tohto zákona žalovaný posudzuje, či právo nezaniklo uplynutím času, či nedošlo k premlčaniu a či žiadateľ je schopný označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Zo strany žalobcu boli predložené uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 04.08.2020 sp. zn. III. ÚS 303/2020 - 11, ústavná sťažnosť zo dňa 06.07.2020 vo vzťahu k uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2020 č.k. 14C/15/2020 - 34, uznesenie zo dňa 03.04.2020 č.k. 14C/15/2020 - 34, rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 28.03.2018 č.k. 32C/3/2017 - 79.

18. S odkazom na § 3 - § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 74/2013 zo dňa 07.02.2013, žalovaný poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.06.2020 bolo konanie zastavené. Z dokladov predložených žalobcom, ani z obsahu jeho žiadosti či doplnenia po výzve centra nevyplývalo, že došlo k zrušeniu či zmene predmetného uznesenia pre jeho nezákonnosť. Proti tomu uzneseniu nebol zo strany žalobcu podaný riadny opravný prostriedok, odvolanie. Ústavný súd SR ústavnú sťažnosť žalobcu odmietol. Žalovaný tak skonštatoval, že nie sú splnené podmienky v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., čím nie je splnená jedna z podmienok pre uplatnenie si nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, existencia rozhodnutia, ktorý by došlo k zrušeniu/zmene uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 03.04.2020. Žalovaný tak konštatoval, že nie je splnená jedna zo základných podmienok pre priznanie právnej pomoci, a to preukázanie, že spor nie je zrejme bezúspešný. Keďže nesplnenie čo i len jednej z troch zákonných podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 zákona č. 327/2005 Z.z. má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci, žalovaný rozhodol o jej nepriznaní žalobcovi.

19. Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania tohto rozhodnutia žalovaného.

VI.

Posúdenie podstatných skutkových zistení a právne argumenty

20. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu žalobných dôvodov v zmysle § 134 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len S.s.p.), oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného, pričom dospel k záveru, že správna žaloba žalobcu nie je dôvodná.

21. Podľa § 6 S.s.p. správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej

správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 177 ods. 1 S.s.p. správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

23. Podľa § 178 ods. 1 S.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

24. Podľa § 180 ods. 1 S.s.p. žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ak je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba. Ak osobitný predpis nepripúšťa riadny opravný prostriedok žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie.

25. Úlohou správneho súdu v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa ustanovení S.s.p. je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie zabezpečil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci riadne skutkový stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade s relevantnými právnymi predpismi, či bolo dostatočne odôvodnené a či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, t.j. či napadnuté rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či prípadné procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

26. V predmetnom správnom konaní žalovaný napadnutým rozhodnutím rozhodol o nepriznaní právnej pomoci žalobcovi na základe jeho žiadosti zo dňa 30.09.2020 vo veci jeho nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci od Ministerstva spravodlivosti SR v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 14C/15/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume X XXX,XX. P. a zaplataenie nemajetkovej ujmy X . XXX,- EUR.

27. Základnou otázkou v tomto konaní je posúdenie splnenia podmienok pre priznanie bezplatnej právnej pomoci žalobcovi ako žiadateľovi, t.j. či zo strany žalovaného boli realizované úkony na zistenie splnenia týchto podmienok a či žalovaný nesplnenie zákonných podmienok žalobcom posúdil správne.

28. Podľa § 2 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

29. Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. právnou pomocou sa rozumie poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie, spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

30. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak
a/ jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
b/ nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
c/ hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

31. Podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie

právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20 % trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

32. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremiľčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

33. Z citovaného ustanovenia § 6 zákona je zrejmé, že žalovaný mal zákonnú povinnosť posudzovať, či žalobca spĺňa podmienky pre priznanie právnej pomoci. Zo znenia § 6 vyplýva, že tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, t.j. aj nesplnenie jednej z nich má za následok nepriznanie právnej pomoci (pozn. výnimku tvorí posudzovanie majetkovej situácie žiadateľa, kde sú tieto výnimky stanovené v § 6a a 6b a možnosť priznania právnej pomoci s finančnou účasťou).

34. Posudzovanie podmienky nie zrejmej bezúspešnosti sporu v zmysle § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 dáva žalovanému možnosť a zároveň povinnosť predbežne skúmať právny nárok žiadateľa ako po hmotnoprávnej stránke, tak po stránke procesnej, posudzujúc dodržanie lehôt, t.j. či nárok žiadateľa nie je celkom zjavne premlčaný, či prekludovaný, či je žiadateľ schopný unesenia dôkazného bremena vo veci samej.

35. Ak ide o taký uplatňovaný nárok, ktorý závisí od splnenia iných špecifických zákonných podmienok, je žalovaný oprávnený preveriť, či tieto podmienky sú splnené. V tomto prípade žiadateľ žiadal o poskytnutie právnej pomoci pri uplatňovaní nároku o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., s odkazom na nezákonne vydané rozhodnutie o zastavení konania vydané Okresným súdom Prešov č.k. 14C/15/2020 - 34.

36. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- nezákonným rozhodnutím,
- nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- nesprávnym úradným postupom.

37. Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

38. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

39. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

40. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

41. Z uvedeného ustanovenia § 6 je zrejmé, že ak žiadateľ žiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci v súdnom konaní, t.j. pri podaní žaloby podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a v ďalšom konaní pred

súdom, bol žalovaný oprávnený a povinný o.i. posúdiť, či sú u žiadateľa/žalobcu splnené základné zákonné podmienky pre možnú úspešnosť v takomto konaní, t.j. že nejde od počiatku o zrejme bezúspešný spor, s odkazom na § 8 zákona č. 327/2005 Z.z.. Ide o podmienku, že rozhodnutie, ktoré má byť podkladom pre priznanie náhrady škody, bolo zrušené resp. zmenené pre svoju nezákonnosť. Zároveň, v súlade so zásadou subsidiarity, musí ísť o rozhodnutie, kde žiadateľ v príslušnom konaní podal riadny opravný prostriedok, t.j. na príslušnom orgáne vyčerpал dostupné opravné prostriedky na zmenu rozhodnutia, ktoré považuje za nezákonné a na základe ktorého mu mala vzniknúť škoda, t.j. že nebol pasívny a využil zákonné prostriedky na svoju obranu pred namietanou nezákonnosťou.

42. V danej veci žalobca označil ako nezákonné rozhodnutie zakladajúce jeho nárok na náhradu škody uznesenie okresného súdu o zastavení konania zo dňa 03.04.2020 č.k. 14C/15/2020 - 34, pre nespĺnenie procesnej podmienky konania, pre res iudicatae. Ide o prvostupňové rozhodnutie okresného súdu, ktoré bolo žalobcovi riadne doručené a ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04.06.2020 z dôvodu, že žalobca proti nemu nepodal odvolanie, ako riadny opravný prostriedok prípustný zákonom, Civilným sporovým poriadkom. Správny súd konštatuje, že argument o krátkosti 15-dňovej lehoty na podanie odvolania, či konštatovanie množstva písomností doručených v čase doručenia predmetného uznesenia, na ktoré bol žalobca povinný reagovať, nemôžu v žiadnom prípade zakladať dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 6 ods. 2, druhá veta. Správny súd poukazuje na to, že lehota 15 dní na podanie opravného prostriedku je nesporné dostatočne primeranou lehotou na podanie odvolania, je určená zákonom a je rovnaká v súdnom konaní pre všetkých účastníkov konania. Žalovaný preto postupoval správne, keď pri skúmaní podmienok podľa zákona č. 514/2003 Z.z. tieto argumenty žiadateľa neposúdil ako relevantné, odôvodňujúce odpustenie nesplnenia tejto podmienky.

43. Správny súd neposúdil ako dôvodnú ani námietku žalobcu, že za dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepodanie odvolania mal žalovaný posúdiť vyhlásený núdzový stav pre zamedzenie šírenia koronavírusu ochorenia Covid-19 v čase doručenia predmetného uznesenia. Žalobca nijako nekonkretizoval, nezdôvodnil, ako vyhlásený núdzový stav ovplyvnil jeho možnosť podania opravného prostriedku v zákonnej 15-dňovej lehote (t.j. do 03.06.2020 podľa vyhlásenia žalobcu, že predmetné rozhodnutie mu bolo doručené dňa 19.05.2020).

44. Správny súd na základe uvedených skutočností a zákonných ustanovení konštatuje, že postup žalovaného pri posudzovaní nároku žalobcu bol správny a zákonný. Žalovaný správne posúdil, že zo strany žalobcu nebola splnená podmienka pre priznanie právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b/, t.j. podmienka, že vo veci, v ktorej žiada o priznanie právnej pomoci, nejde o zjavne bezúspešný spor, vychádzajúc z konštatovania nesplnenia podmienok pre uplatňovanie nároku podľa zákona č. 514/2003 Z.z. v súdnom konaní.

45. Právna prax vychádza z teórie, že právny akt (v tomto prípade uznesenie okresného súdu o zastavení konania) sa pokladá za bezvadný, zákonný právny akt, kým nie je zákonným postupom zrušený alebo zmenený. Vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím totiž predpokladá zistenie, konštatovanie nezákonnosti a jej odstránenie zrušením resp. zmenou tohto nezákonného rozhodnutia príslušným orgánom. V tejto veci rozhodnutie o zastavení konania nebolo zrušené alebo zmenené, zo strany žalobcu nebol v občianskoprávnom konaní podaný riadny opravný prostriedok a uznesenie tak nadobudlo právoplatnosť; platí tak prezumpcia jeho správnosti.

46. Správny súd poukazuje na to, že ani z odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 04.08.2020 sp. zn. III. ÚS 303/2020 - 11 nevyplýva, aby tento súd výslovne judikoval, že nárok žalobcu na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je opodstatnený a dôvodný, keďže ústavný súd o.i. len všeobecne konštatoval, že „... takýto prípadný nárok by sťažovateľ musel uplatniť v procese upravenom zákonom č. 514/2003 Z.z.“. Toto samo osebe nemožno vyložiť tak, že ústavný súd vyslovil dôvodnosť či prezumoval u žalobcu splnenie zákonných podmienok pre uplatnenie nároku podľa tohto zákona. Predmetným uznesením ústavného súdu taktiež nedošlo k zrušeniu uznesenia okresného súdu o zastavení konania, či vyslovenia jeho nezákonnosti; ústavná sťažnosť žalobcu bola odmietnutá.

47. Správny súd ďalej konštatuje, že žalovaný postupoval správne, keď v konaní neskúmal splnenie ďalších podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., keďže nespĺnenie aj jednej z troch podmienok má za následok nepriznanie nároku. Rozhodnutie žalovaného preto možno posúdiť ako dostatočne a primerane odôvodnené, jasné a určité.

48. Vo vzťahu k námietke žalobcu, ktorá bola obsahom vyjadrenia zo dňa 25.06.2021, že mu zo strany žalovaného nebolo poskytnuté primerané poučenie a právna pomoc vo vzťahu k možnosti podania mimoriadnych opravných prostriedkov, správny súd odkazuje na § 62 S.s.p., v zmysle ktorého môže žalobca meniť, dopĺňať dôvody žaloby len do uplynutia lehoty na podanie správnej žaloby. Správny súd sa preto k tejto námietke, ktorá nebola obsahom správnej žaloby, osobitne nevyjadroval.

49. S odkazom na § 134 S.s.p. správny súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podanej správnej žaloby po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu danom žalobnými bodmi, konštatuje, že podaná žaloba nie je dôvodná, žalobca v podanej žalobe nepredložil žiadne dôkazy, ani nevzniesol také argumenty, ktoré by spochybnili správnosť rozhodnutia žalovaného. Rozhodnutie vychádza z náležite zisteného skutkového stavu a tento skutkový stav bol správne právne posúdený, rozhodnutie bolo vydané v medziach logickej úvahy s oporou v zistenom skutkovom stave. Žalobné dôvody uplatnené žalobcom tak správny súd vyhodnotil ako nedôvodné.

50. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení správny súd s poukazom na skutkové zistenia žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 S.s.p. zamietol.

51. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 S.s.p. neúspešný žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a nebol naplnený ani zákonný dôvod pre priznanie trov žalovanému v zmysle § 168 S.s.p.

52. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 199 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť v lehote jedného mesiaca odo dňa doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 S.s.p.), písomne v dvoch vyhotoveniach.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len sťažnostné body), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 Správneho súdneho poriadku).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje vysokoškolské právnické vzdelanie II. Stupňa, ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 Správneho súdneho poriadku).